

УРОКИ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

УДК 070.41:[82-92-044.922](477.87)“20”

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЖАНРІВ У СУЧАСНИХ ЗАКАРПАТСЬКИХ ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Ірина Ващук

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
вул. Шевченка, 57, 76018, Івано-Франківськ, Україна
e-mail: diabetka@ukr.net*

Стаття присвячена дослідженню жанрової палітри закарпатської періодики, а також процесу трансформації жанрів у найдавнішій газеті краю «Закарпатській правді» та газеті «Старий Замок».

Ключові слова: ЗМІ, жанр, жанрологія, трансформація, палітра, специфіка, текст, інформативність, аналітика, публіцистика, стаття, автор, газета.

Якщо журналістський задум здобуває втілення, то неодмінно постає проблема доцільності тієї чи іншої його форми, тобто жанру. Як зауважує В. Здоровега, жанр – це певним чином окреслений зміст, що «відшукав» найбільш зручну форму для свого втілення. Жанр – це змістовно-формальна єдність [6, 205].

Цій науковій проблемі присвячена значна кількість праць, які досліджували вітчизняні та зарубіжні журналістикознавці, зокрема О.Тертичний, І.Михайлин, В.Ворошилов, М.Василенко, В.Шкляр, Н.Мантуло, О.Дупак, О.Нерух, Ю.Гордєєв, Л.Кройчик, Є.Пронін, М.Кім, О.Колесниченко, Б.Місонжников та інші.

Якщо взяти до уваги глибокі міркування дослідників, то можна стверджувати, що жанрова палітра є динамічною, рухливою, гнучкою та множинною. А практична діяльність медіа сьогодні ж презентує нові форми висловлення авторської думки, які є не лише результатом зовнішніх впливів, а наслідком внутрішнього розвитку жанру, взаємопереходу та взаємодіяльності жанрів. [12, 38]

Мета нашої розвідки – з'ясувати специфіку жанрової системи в сучасних друкованих закарпатських виданнях. Отже, **об'єктом** дослідження став медіатекст в «Закарпатській правді» та «Старому Замку», **предметом** – його жанрове втілення.

Дослідник В.Шкловський зазначав, що **жанр** – зіткнення думки та події, котрі зумовлюють нове втілення тексту у своєрідну форму. Це результат нового переосмислення життя. В той же час відомий вчений М.Бахтін зауважував: «**Жанр** живе сьогодні, але пам'ятає про своє минуле. Жанр – це представник творчої пам'яті в процесі розвитку журналістики.» Бачимо, що дослідники вказують на глибоке розуміння жанру в галузі літератури та журналістики.

Український журналістикознавець В. Здоровега дає таке визначення жанру: «**Жанр** – це форма журналістського твору, де текст знаходить своє функціональ-

не призначення» [14,55]. Інший український теоретик і журналіст О. Ташликов у своїй роботі «Таємниці жанру» зазначає: «**Жанр** – це не тільки форма, а й зміст, який повинен відповідати зовнішньому оформленню.» А.Тертичний, який присвятив теорії жанрів працю: «Жанры периодической печати», займає нейтральну позицію серед дослідників. Він вважає, що **жанри журналістики** — це індивідуальні тексти різної форми і вияву, які умовно можна об'єднати в групи, відштовхуючись від їх спільних ознак [15,101].

Дослідник не наполягає на обов'язковість строгого дотримання жанру, однак у своїх працях доводить і те, що жанр допомагає більш професійно відтворювати думку, яка плетена в тексти [15, 66].

У сучасному журналістикознавстві є різні підходи до класифікації жанрів. Так, дослідник І. Михайлин виокремлює інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні та сатиричні жанри. Дослідник А.Тертичний дотримується класичного жанрів і виокремлює: інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні жанри [17, 36].

У французькій школі журналістики домінуючою є інформаційна група жанрів, а всі інші об'єднують в аналітичне угруповання [9,22]. У нашій публікації ми посилатимемося на найпопулярнішу класифікацію тривидового поділу: інформаційні, аналітичні та художньо-публіцистичні жанри. Новою тенденцією стала поява матеріалів, жанр яких не можна назвати однозначно. Внаслідок взаємодіяючих процесів між жанровими формами з'являються нові синтетичні утворення, що на вимогу часу віддзеркалюють реалії сучасних тенденцій розвитку сфери ЗМК. Зокрема, це широко розповсюджене поєднання інформаційних та аналітичних жанрів – і як результат аналітична стаття з елементами інтерв'ю як повноцінної складової, стаття-полілог. Відомо, що не останню роль у формуванні джерельної бази вихідних даних для написання статті, окрім документів, статистики, власне подій, є інтерв'ю із посадовими особами, експертами, спеціалістами з певної галузі тощо. І коли ці уривки інтерв'ю чергуються з авторським текстом у рівнозначних частинах, то це створює якісно новий зразок втілення журналістського задуму, або ж трансформацію. [15,45]

Слово «трансформація» походить від латинського («transformare» – перетворювати) – зміна, перетворення виду, форми, істотних властивостей. Зауважимо, що класична теорія жанрології не встигає за тими процесами видозміни або новотворення, що відбуваються у практичній журналістській діяльності. Більшість сучасних журналістських матеріалів не відповідають наявним (у теорії) канонам формотворення конкретних жанрів, що спричинено різними об'єктивними та суб'єктивними чинниками.

По-перше аудиторний попит досить часто змінюється, навіть у межах одного покоління. На нього впливає багато чинників як внутрішніх, так і зовнішніх, зокрема, освітній (інтелектуальний) рівень, суспільна й економічна стабільність (нестабільність), громадсько-політична й культурна активність тощо.

Також об'єктивними факторами, що зумовлюють швидкий розвиток жанрів сучасних друкованих видань, є, насамперед, обставини, що передбачають вчасне реагування газетно-журнальної практики на безпосередні запити сьогодення. Жанроутворення нині набуває форми, що адекватно відображає не лише запити читача з відповідним національним менталітетом, але й тяжіє до оперативної інформативності [17, 48].

Спостерігаються й процеси, які мають характер інтеграції друкованої продукції до європейських і північноамериканських стандартів, тобто більше новин і менше аналітичних матеріалів. Стрімкого і динамічного розвитку на-

був, зокрема, такий жанр журналістики, як репортаж-розслідування. Останній поступово трансформується, виокремлюючись із суто інформаційних в окрему групу жанрів, що дістала на Заході назву інвестигативної журналістики.

По-новому сприймається нині жанроутворення в інтерв'ю. Традиційне, класичне інтерв'ю, що базувалося на принципі питання – відповідь, зберігаючи свої функціональні особливості, розширюється за рахунок інтерв'ю-співбесіди, інтерв'ю-полеміки або інтерв'ю-конференції.

Група аналітичних жанрів періодичної преси, що раніше вважалася найбільш консервативною за формою подання матеріалу, відчула істотний вплив за рахунок збільшення інформаційних джерел, насамперед з Інтернету.

Суб'єктивними факторами трансформації жанрів у регіональній пресі є психофізіологічні характеристики журналіста, який мусить, з огляду на постійний контроль і невинне підвищення критеріїв відбору творчих кадрів, удосконалити свій особистий професійний рівень, що в свою чергу передбачає активний пошук у варіаціях подання матеріалу, у жанроутворенні.

Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів сучасної регіональної журналістики однозначно передбачає зміну взаємовідносин у структурі конкретного редакційного колективу, тобто журналіст часто спеціалізується тільки на одному із жанрів. Явище жанроутворення зрегеноувало зовсім нові читацькі уподобання чи тенденції, новий попит читацького ринку, що ґрунтується на двох засадах: інформувати та розважати. Саме це спонукало регіональну пресу розбудовувати свої видання за принципом: «Усі Жанри хороші, окрім нудного» [16, 202]. Хоча, дослідник А. Здоровега запевняє, що нудних жанрів не існує. Існує тільки нудна тема, або не майстерний спосіб викладу ідеї, що повинна втілюватися у спеціальній жанровій формі.

Отже, система жанрів, розвиваючись, підпадає під вплив певних об'єктивних і суб'єктивних чинників, які провокують їх трансформацію. [17,98]

З цією метою проведено моніторинг газет «Закарпатська правда» та «Старий Замок Паланок», на предмет наявності чи відсутності в них кожної з традиційних моделей вітчизняної жанрової системи ЗМІ.

Нашу вибірку склали 50 номерів газети «Закарпатська правда» за 2010 рік і 48 випусків щотижневика «Старий Замок Паланок» також за 2010 рік.

За період 2010 року газета «Закарпатська правда» опублікувала 115 інтерв'ю, 109 репортажів 105 соціальних опитувань, 56 коментарів, 24 рецензії, 22 огляди (переважно спортивної тематики), 5 журналістських розслідувань, 4 нариси, 4 фейлетони та 1 памфлет. Окрім того, на сторінках газети за аналізований період з'являлося більше сотні інформаційних заміток, статей і кореспонденцій. Це означає, що «Закарпатська правда» на 60% складається з інформаційних жанрів, на 15% із аналітичних і 5% із художньо-публіцистичних. Значну частку видання складають і трансформовані жанри. Приблизно 20% матеріалів не є чистого жанрового вияву.

Наведені цифри яскраво свідчать про відсутність таких жанрів, як звіт, памфлет, а також про незначну присутність листів, проблемних і подорожніх нарисів. Однак існує велика кількість позаштатних кореспондентів, котрі можуть дозволити собі якісно працювати над аналітичною проблемною статтею чи добре подумати над темою памфлету. Про це мають піклуватися редактори видань.

Аналітичні жанри досить часто трапляються на сторінках газети «Закарпатської правди». Популярними тут є передова стаття, початок якої виносять

на першу сторінку, кореспонденції на різну тематику, літературні та спортивні огляди.

Найбільше трансформуються репортажі, які містять елементи інтерв'ю чи коментарю. До прикладу матеріал «**Хто він? І чому позбувся власних дітей?**» (№8, 2010, автор – Роман Тимчишин). Стаття про чоловіка, який проживає закордоном і організовує міжнародні фестивалі. Давно, через неправильне оформлення документів мужчина позбувся опіки над дітьми. Історія ведеться з місця події фестивалю, однак в репортаж плавно вливається відкрите інтерв'ю. Автор вважав за потрібне вжити заголовок, який характерний для інтерв'ю. Тобто, в одному матеріалі поєдналися два інформаційні жанри. Домінував звісно репортаж, однак елементи інтерв'ю оживили інформацію. Подекуди на сторінках «Закарпатської правди» натрапляємо і на трансформоване журналістське розслідування соціальної тематики. Наприклад, матеріал під назвою «**Як можна прожити на одну зарплату**» (№8, 2010, автор Катерина Ковач). У розслідуванні автор робить детальне дослідження витрат середньостатистичного громадянина, який отримує державний прожитковий мінімум. Тут журналіст робить акцент не на розслідуванні, а на огляді подій, які відбуваються у житті, через не достаток коштів. Знову ж таки аналітичні жанри змішуються своїми ознаками і доповнюють одне одного. Ще одним прикладом спроби журналістського розслідування є матеріал під назвою «**Не бачимо, що живемо – кривава правда**» (№6, 2010, автор Наталія Тернавська). Журналістка провела розслідування, з причин антисанітарних норм у закладах громадського харчування, включивши і елементи інтерв'ю, і елементи коментарю до жанру розслідування. У цьому випадку аналітичний жанр трансформувалася і перетворилася в інформаційно-аналітичний.

Під час дослідження нам вдалося віднайти жанри художньо-публіцистичної групи. Фейлетон «**Плакали наші гроші**» (№1, 2010, автор Тарас Ващук) присвячений спробі відтворити кризове становище в Україні, зокрема в області, висміяти причини різкого коливання американського долара та іронічно відтворити байдуже ставлення влади до конкретної ситуації.

Ще одним фейлетоном, який вдалося віднайти на сторінках обласного видання, є стаття під назвою «**Кіт в мішку**» (№ 15, 2010, автор Наталія Тарнай). Журналістка висвітлює проблему неякісних товарів вітчизняного виробництва, висміює їх ціни і неякісну рекламу. В фейлетон залучає бесіду двох політиків, чим самим трансформує художньо-публіцистичний жанр в русло інформаційності. У виданні «Закарпатська правда» вдалося віднайти декілька художніх рецензій, як зразків унормованого аналітичного жанру.

У рубриці «Десерт» тижневик практикує подачу літературних рецензій. Яскравим прикладом є матеріал «**Друга пара ногавиць**» (№25, 2010, автор – Ірина Надворна). Дуже оригінальним прийомом зацікавила аудиторію, використавши аналітичний підзаголовок «**Модне читиво чи літсекондхенд?**». Рецензія, як жанр виявилася однозначною, однак в кінці матеріалу журналістка демонструє думку краян, використавши для цього форму соціального опитування. Спостерігається й часткова трансформація рецензії.

Або ж рецензія «**Фільми на простодоріжжі**» (№25, 2010, автор – Сергій Карпецький). Журналіст викриває причини появи кінематографу А. Помаранцева, про Закарпаття і Східну Україну. Рецензія містить й елементи кореспонденції, адже в центрі уваги не об'єкт мистецтва в цілому, а проблема створення якісних фільмів.

Аналітична палітра жанру на сторінках «Закарпатської правди» дуже багата: знаходимо безліч проблемних статей, кореспонденцій та оглядів: «**Діти-діти – де вас подіти?**» (№26, 2010, автор – Тарас Ващук) – про актуальні проблеми дитсадка, харчування тощо, «**Берегині, яким скоро нічого буде берегти**» (№9, 2010, автор – Світлана Кобрин) – кореспонденція про важке жіноче життя в Україні, присвячена дню 8 Березня, «**Будь-який мир кращий за війну!**» (№26, 2010, автор – Роман Тимчишин) – стаття про низький рівень життя в закарпатському регіоні, проблеми та можливі шляхи вирішення, «**“Карпати”: в майбутнє – з перспективою**» (№26 – 2010, автор Денис Фазекаш) – спортивний огляд, який аналізує діяльність гандбольного клубу за останній рік та водночас коментує цей вид спорту в майбутній перспективі. Автор прогнозує яскраві перемоги у відповідній галузі українського спорту. Огляд побудований за дедуктивним методом відображення інформації, містить елементи коментарю.

У номері №8 за 2010 рік, автор Роман Тимчишин публікує статтю аналітичного спрямування під назвою «**Наслідки кризи під мікроскопом**». У ліді журналіст ставить багато питань (Який загалом фінансовий прогноз?, Що буде з доларом?, Які передумови для можливого прогресу?, Якою мірою політика впливає на економіку держави та інші).

У своєму матеріалі ґрунтовно дає відповіді на усі поставлені питання. Стаття економічного спрямування потребує неабиякої обізнаності у цій сфері, тому можна зробити висновки, що журналіст добре попрацював над інформацією та її викладом. Адже стаття аналітично-проблемна – немає статистики з інтернету чи авторських здогадок. Думки автора логічно викладені у структуризованій послідовності, а прогнози збігаються із коментарями професіоналів економічної, банківської, політичної сфер.

Автор не тільки говорить про наявність проблеми у краї та Україні загалом, але й пропонує шляхи вирішення складної ситуації, закликає до роздумів, звертається до усіх громадян. Такі аналітичні статті є важливою ланкою у сфері журналістики, оскільки масово апелюють до свідомості аудиторії, і кожен сам вибирає, як діяти далі. Стаття поєднує у собі ознаки художньо-публіцистичних жанрів, які характеризуються яскравим вираження авторського «я» та закликами. Таким чином, можна сказати, що стаття трансформується у проблемне есе чи проблемний нарис.

Подібна стаття Романа Тимчишина «**Півстоліття тимчасовості**» з'явилася у «Закарпатській правді» (№ 11 – 2010) у рубриці «Проблема». Однак журналіст уже порушує регіональну проблематику привокзальної зони в обласному центрі Закарпаття. Тут автор також вдається до елементів публіцистики, про що свідчить навіть заголовок статті. Роман Тимчишин описує наявний стан приміської та залізнодорожної зони, вдало подає коментарі туристів та мешканців міста. Проблема є близькою кожному, бо порушується тема порядку, соціальної гігієни та взагалі престижу області. Описовий метод аналітичного жанру також натякає на публіцистичну трансформацію.

Найчастіше жививаний жанр «Закарпатської правди» – це інтерв'ю: у кожному номері видання є щонайменше 3 інтерв'ю. Редакція стежить за тим, щоб це не провокувало одноманітності, а тому практикуються різні його трансформовані види: інтерв'ю-бесіда, аналітичне інтерв'ю, інтерв'ю-полілог, інтерв'ю-портрет.

Таку цікаву палітру інтерв'ю можна простежити на сторінках видання «Закарпатська правда» у рубриці «**професії**». Тут інтерв'юювана особа представляє якийсь оригінальний чи шкідливий вид діяльності, розповідає про

специфіку та існування тієї чи іншої професії. А саме інтерв'ю під назвами: «**У поїзді півжиття**» (інтерв'ю-бесіда), «**Манікюр – від гелю до акрилу**» (інтерв'ю-бесіда), «**Петро Мідянка – поети не вмирають**» (інтерв'ю-портрет) та багато інших.

До колоритних та цікавих інтерв'ю на сторінках тижневика ми віднесли матеріал під назвою «**А я лимони у Лондоні вантажив і хочу шиншил розводити**» (№27, 2010, автор – Тарас Ващук) про відомого коміка України Сергія Притулу.

Цей інформаційний жанр розмістився під рубрикою «Зірка» і зайняв цілу газетну полосу. Відкрите інтерв'ю розважального характеру відрізняється від інших своєю комічною художністю, креативними запитаннями та вставними лозунгами зірки. Наприклад: «**Сірий – це не колір**», «**Вишиваний секс-символ, найукраїнськіший веселун вітчизняної естради**», «**Клубний проект «Вар'яти», що це і з чим його їдять?»** та інші. А також було багато запитань, прив'язаних до Закарпаття, що є дуже важливим у сучасній регіональній пресі. Наприклад: «**В Ужгороді ти ледь не одразу поїхав у «Децу». Подобається? Оцінив наші фіглі?»** – запитує Тарас Ващук. Інтерв'ю-бесіда крім насиченої життєвої інформації містить й елементи публіцистики (власні анекдоти, розповіді, насмішки Сергія Притули).

Газета «Старий Замок Паланок» більше 11 років успішно працює на медіаринку Закарпаття. П'ятнадцять тисяч примірників щотижня розходяться на всій території області. А двадцять чотири повнокольорові сторінки гарячої інформації, актуальних матеріалів, аналітики та цікавинок на смак будь-якого читача виходять періодично

За період 2010 року газета опублікувала 78 інтерв'ю, 90 репортажів, 37 опитувань, 188 заміток, 30 рецензії, 10 оглядів, 12 нарисів (9 портретних і 3 проблемних), 5 художніх есе, 3 фейлетони. Видання характеризується значно більшою зацікавленістю у художній-публіцистиці. Трансформовані жанри займають 1/3 простору і переважно трансформуються через суб'єктивні переконання авторів.

Видання «Старий Замок Паланок» спеціалізується на інформативному викладі дійсності, адже моніторинг преси показав велику перевагу саме інформативної групи жанрів. Специфіка їх використання полягає у тому, що газета охоплює великий спектр новин і подає їх дуже оперативно. Тижневик має спеціальні місця для жанрів «замітка» та «коментар», а саме 2 і 3 сторінки повністю розміщують актуальну подієву інформацію на спортивну, культурну, політичну, соціальну тематику. Наприклад: «**В Ужгороді відбудеться фестиваль «Пора було Фест**» (№6, 2010, автор – Надія Вишневіська), «**Коротко про спорт**» (інтернет-матеріали), «**В місто над Латорицею прибула закордонна делегація**» (№8, 2010, автор – Ярослав Світлик») тощо. Тобто широко використовується жанр замітки чи розширеного інформаційного повідомлення, які з'являються у чистому вияві жанру.

Щодо більших за обсягом інформаційних жанрів, то досліджені нами інтерв'ю в «Старому Замку Паланку» друкуються переважно на суспільно-політичну тематику. «**Ярослав Сочка – у Всесвіті ми не одинокі**» (№7, 2010, автор – Юрій Ливак) – інтерв'ю присвячене уфології і її впливу на людей. Інтерв'ю трансформоване, оскільки написане методами журналістського розслідування і охоплює кілька тем: життєвий шлях Ярослава Сочки, наука уфологія, роздуми автора над принципами всесвіту. Таке інтерв'ю-розвідка вперше

зустрічається на сторінках закарпатської регіональної преси і містить ознаки усіх жанрових груп: інформативних, аналітичних, художньо-публіцистичних.

Матеріал під назвою **«Ігор Кріль: «Маю надію, що наступного року Прем'єр-міністр знайде в собі сили для порозуміння з Президентом»** (№ 16, 2010, автор *Лариса Лабокань*) – інтерв'ю зовсім іншого типу, що має повністю інформативне значення і розуміння. Однак авторка урізноманітнила його. Народний депутат України від Блоку «Наша Україна» Ігор Кріль в інтерв'ю «Старому Замку «Паланку» не тільки розповів про політику, а й висловив свої новорічні сподівання та побажання землякам.

Не залишилися і поза увагою колоритні регіональні репортажі розміщені на сторінках видання: **«Від вареника-крученика – до леквару у Берегові»** (№23, 2010, автор – *Катерина Ковач*), **«Сто пудів мелаю, нумо хлопці!»** (№27, 2010, автор – *Андрій Стець*), **«Чопський гентеш – святкування»** (№2, 2010, автор – *Ярослав Світлик*) та інші репортажі з місця події, які були виявлені у чистій формі.

Зазначимо, що особливістю цього регіонального видання є авторські колонки, як жанр. Газета веде рубрику записів авторів, письменників та критиків, які свої думки та роздуми поміщають у крайню колонку газетної полоси, переважно 6 сторінка:

- **«Україна – молодь чи молодь Україна»** – (№16 – 2010, автор *Тарас Ващук*);
- **«Що таке вправління пера»** – (№5 – 2010, автор *Олександр Гаврош*);
- **«Все наше»** – (№8 – 2010, редакція).

Такі авторські колонки не можна віднести до одного чи іншого жанру, адже форма вияву залежить від авторських намірів та способів викладу матеріалу.

Висновки. Проведене нами дослідження жанрової палітри у пресі показало, що сучасні регіональні ЗМІ тяжіють до інформаційності та слідує за європейськими стандартами, які воліють подавати оперативну інформацію, без елементів публіцистики та надмірної аналітики. Класична теорія жанрології не встигає за тими процесами видозміни або новотворення, що відбуваються у практичній журналістській діяльності. Більшість сучасних журналістських матеріалів не відповідають наявним (у теорії) канонам формотворення конкретних жанрів, що спричинено різними об'єктивними та суб'єктивними чинниками. Тож явище трансформації у регіональній пресі є досить широким, а видозміни жанру, ми спостерігаємо у кожній третій публікації. Можна стверджувати, що поняття «чистого жанру» практично зникає із шпальт друкованих видань. А досить рідко зазнають трансформації такі жанрові форми як замітка, факт чи класичне інтерв'ю.

Прояв трансформації жанрів дослідники не відносять до негативних чи позитивних журналістських процесів. Однак є думка, що з роками частина жанрових груп зазнають стагнації, інші – прогресивного перевтілення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Василенко, М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі : монографія / М. К. Василенко. – К. : Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2006. – 238 с.
2. Вайшенберг, З. Новинна журналістика : навч. посіб. / Зігфрід Вайшенберг ; за загал. ред. В. Ф. Іванова – К. : Академія української преси, 2004. – 262 с.

3. Гриценко, О. М. Основи теорії міжнародної журналістики / О. М. Гриценко, В. І. Шкляр. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2002. – 304 с.
4. Гордеев, Ю. А. Эволюция жанров периодической печати в России постсоветского периода // Коммуникация в современном мире : материалы Всероссий. ракт. конф. «Проблемы массовой коммуникации» [Воронеж, 12–13 мая 2008 г.] ; под ред. В. В. Тулупова. – Воронеж : Факультет журналистики ВГУ, 2008. – Ч. 1. – С. 12–14.
5. Гід журналіста : зб. навч. матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ / упоряд. А. Лазарева ; Центр підготовки й вдосконалення журналістів (Париж) ; Інститут масової інформації (Київ). – К., 1999. – 96 с.
6. Здоровега, В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник / В. Й. Здоровега. – 3-тє вид. – Львів : ПАІС, 2008. – 357 с.
7. Ким, М. Н. Жанры современной журналистики / М. Н. Ким. – С.Пб. : Изд-во Михайлова В. А., 2004. – 355 с.
8. Клюев, Ю. В. Теория жанров: новые подходы // Жанры в журналистском творчестве : материалы науч.-практ. сем. «Современная периодическая печать в контексте коммуникативных процессов» [Санкт-Петербург, 19 марта 2003 г.]; отв. ред. Б. Я. Мисонжников. – С.Пб. : С.-Петерб. гос. ун-т, 2004. – С. 67–78.
9. Колесниченко, А. В. Жанры прикладной журналистики // Журналистика и медиарынок. – 2008. – № 2. – С. 33–36.
10. Копистянська, Н. Х. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства : монографія / Н. Х. Копистянська. – Львів : ПАІС, 2005. – 368 с.
11. Кройчик, Л. Е. Система журналистских жанров // Основы творческой деятельности журналиста : учеб. для студ. вузов по спец. «Журналистика» ; ред.-сост. С. Г. Корконосенко. – С.Пб. : Знание, СПбИВЭСЭП, 2000. – С. 125–167.
12. Мельник, Г. С. Процесс жанрообразования в журналистике, литературе и PR: аналогии и различия // Жанры в журналистском творчестве: материалы науч.-практ. сем. «Современная периодическая печать в контексте коммуникативных процессов», Санкт-Петербург, 19 марта 2003 г.]
13. Мисонжников, Б. Я. Современный репортаж (проблема и топика жанра) // Жанры в журналистском творчестве : материалы науч.-практ. сем. «Современная периодическая печать в контексте коммуникативных процессов», Санкт-Петербург, 19 марта 2003 г. ; отв. ред. Б. Я. Мисонжников. – С.Пб. : С.-Петерб. гос. ун-т, 2004. – С. 104–124.
14. Пельт, В. Д. Дифференциация жанров газетной публицистики : учеб.-метод. пособ. для студ. ф-тов и отд-ний журналистики гос. ун-тов / В. Д. Пельт. – М. : Изд-во МГУ, 1984. – 48 с.
15. Різун, В. В. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства : монографія / В. В. Різун, Т. А. Трачук. – К., 2005. – 232 с.
16. Рой, М. Ф. Соціальне орієнтування преси та її жанри // Українська журналістика-98 : зб. наук. пр. – К. : Центр вільної преси, 1998. – С. 102–103.
17. Тертычный, А. А. Жанры периодической печати : учеб. пособ. / А. А. Тертычный. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 312 с.

THE GENRE TRANSFORMATION IN MODERN TRANSCARPATHIAN MASS MEDIA

Iryna Vashchuk

Carpathian National University named after V. Stefanyk

Shevchenko st., 57, 76018, Ivano-Frankivsk, Ukraine

e-mail: diabetka@ukr.net

The article investigates the genre palette of Carpathian periodicals, as well as the transformation of genres in the oldest newspapers «Transcarpathian Pravda» and «Old Castle».

Key words: media, genre, genre system, transformation, palette, specificity, text, information, analytics, journalism, article, author, newspaper.

ТРАНСФОРМАЦИЯ ЖАНРОВ В СОВРЕМЕННЫХ ЗАКАРПАТСКИХ СРЕДСТВАХ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ

Ирина Ващук

Прикарпатский национальный университет имени В. Стефаныка

ул. Шевченко, 57, 76018, Ивано-Франковск, Украина

e-mail: diabetka@ukr.net

В статье исследуются жанры палитры закарпатских периодических изданий, а также трансформацию жанров в газете «Закарпатская правда» и «Старый замок».

Ключевые слова: СМИ, жанр, жанровая система, трансформация, палитра, специфичность, текст, информация, аналитика, публицистика, статьи, автор, газеты.